

Előfizetési ár:

Egész évre 6 ft
Fél évre 3 „
Negy. évre 1 ft 50 kr.
Egy szám ára 5 kr.

Hirdetések és nyilt-
téri közlemények
jutányosan közöltek.

VÉGVIDÉK

Politikai lap.

Szerkesztőség:

Starcsovai ut 3 sz. a.

Kiadóhivatal:

József főherceg
utca 11 szám.

Közlemények a szer-
kesztőségbe, előfize-
tési és hirdetési díjak,
úgy a lap szétküldé-
sére vonatkozó pana-
szok a kiadóhivatalba
küldendők.

Megjelenik:

minden vasárnap, szerda és
péntek reggel.

Főszerkesztő:

Feymann Gyula

Felelős szerkesztő:

Dr. Hódy Antal

ÜGYVÉDEK.

Hirdetések

Vig Simon nyomdájában is felvételnek.

Starcsovai utca 3. szám.

Amivel tartozunk.

Ma egy hete volt, hogy ezer magyar embert Belgrádban oly szívélyesen és kitüntető rokonszenvvel fogadtak, melyet nem mert remélni senki s amelyet éppen ezért nem fogunk elfeledni soha.

Mikor kiléptünk hajóinkból szerbia földjére, a belegrádiak elibünk jöttek drága imádságunk, a „Hymnus” édesbus hangjaival, azután üdvözöltek barátságosan a szó hatalmával, majd karon fogtak bennünket s úgy vezettek be szépen fejlődő fővárosukba, hogy megvendégeljenek bennünket oly lelkes vendégszeretettel, aminővel mi szoktuk kitüntetni azokat, akiket tisztelünk, becsülünk s megtanultunk szeretni.

Mindezek az udvarias ténykedések azonban nem elégitették ki a derék belgrádiakat. Ők végtelenül kellemessé akarták tenni nekünk ott tartózkodásunk néhány óráját s ezért előállították még országokszerte híres dalárdájukat is, hogy a lakoma közben magyar dalokat énekeljenek nekünk tüzzel és oly magyarosan, mint ha annak a dalárdának tagjai egytől-egyig törzsgyökeres alföldi magyarok volnának.

A fogadtatásnak e váratlanul kedves jelenségei akkor minket mélyen meghatottak. Szívünk repesett az örömtől s szemünkbe örömkönnök toltak. Szerettünk volna beszélni mindannyian, hogy arany szavakban mondjunk igaz és hálával teljes köszönetet a nagy kitüntetésért.

De elfogódásunk akkor nem engedte s csak abban a szünni nem akaró tapsban és éljenzésben fejeztük ki ragaszkodásunkat és szeretettől duzzadó csudálatunkat, amely megrengette az ünneplés színhelyének szerbia nemzeti hőseitől díszített falait.

Eppen ezért nekünk most, mikor már idehaza édes hazánkban felocsudtunk ez elbűvölő fogadtatás mély hatásai alatt — kell gondolkoznunk afelett, hogy ki és miként viszonzza ami kedves belgrádi barátainknak ma egy hete tanúsított azt a szép magartását, amelylyel ezer magyar embernek belgrádi látogatását örökre feledhetlenné tették?

Amikor azonban előtört elmékedünk majd, mindenekelőtt ne felejtünk el egy döntő jelentőségű szempontot.

Ne feledjük el nevezetesen azt, hogy amint a belgrádi kirándulást s a belgrádiak tüntetően szíves fogad-

tatását nem motiválták politikai természetű indokok s amint egyáltalában e feledhetetlenül szép napoknak nem volt egyetlen egy mozzanata politikai jellegű, azonképpen ne törekedjünk azokból politikai tanulságokat sem levonni s a viszonzás módozatainak megállapításánál ne érvényesítsük politikai erők működését.

Ez a nagy viszonzása a belgrádi ragyogó ünnepegeknek legyen egyedül az udvariasság műve. De ez esetben aztán azé az udvariasságé, amely nem sablonos, hanem igaz szívből jövő. Hiszen ugyis kétségtelen, hogy ennek a pusztán társadalmi jellegű ünnepségnek áldásos hatása éreztetni fogja üdvös befolyását Szerbia és Magyarország, valamint a szerb és magyar nép politikai érintkezéseinek területén is.

Ennélfogva a hálaünnepek rendezésére is legalkalmasabbnak tartanók a jelen esetben a „Délmagyarországi tanítóegylet” pancsovai fiókját, amely a szerb főváros polgárságának, különösen tanítóinak és legkiváltképpen pedig dalárdájának Pancsovára meghívása mellett valamely társadalmi természetű ünnepek fényes rendezésével oldaná meg e viszonzásnak szép kérdését.

TÁRCZA.

Szeret . . . nem szeret . . .

Szervusz Sándor! E szavakkal nyitottam be Véry Sándor barátomhoz. De ez észre sem vette köszöntésemet. A kandalló előtt ült kényelmes hintaszékében, körülötte a földön elszórva: kék, ivóir, helistrop, terakotta és egyéb színű levélkék. Egyenkint dobálta őket a tűzbe, mintha mindegyiktől külön-külön akarna elbucszni.

Leültem vele szemben és vártam. Mikor az utolsó is sísteregve hamuvá porladt, megszólaltam.

— Ah! hát temetsz?!

— Igen, — felelt, de fájdalom nélkül.

— Eredj már, mit affektálsz? Hisz mindannyian ismerjük a multadat, azaz jobban mondva, a multunkat. Mindannyian elkövetjük és elköveztük ezeket a gyerekségeket. De mikor ép ez tartja fönn az emberben az illuziót. Azt pedig csak meg kell őrizni, különben nem ér az élet egy fabatkát sem. Ha ezektől egyszer sóhaj nélkül megválnak, akkor igazán megválnak.

— Vagy megházasodunk.

— Ah! Tehát komoly a dolog?

— Komoly! Meguntam már ezt az egyedülletet, ezt az ok és czélnélküli lézengést.

— Ez ugyan reánk, jó czimborádra nézve nem nagyon bizelgő. De azért azt mondom, hogy jól teszed. Végre is egy puha fészek, hol két gyöngéden ülő kar vár reánk, mindenestre vonzóbb, mint ez a mi frivol, malicziából és skepszisből összetákoltt agglégénységünk. Ganyunk sem egyéb irigységnél, mert öma-

gában bizony mindegyik bevallja, hogy család nélkül az élet olyan, mint egy cigarettá a mit elszívunk . . . Minek szittuk? Talán mert éppen jól esett. De maradandó élvezetet nem hagy maga után. Füstté válik és aztán elenyézik a mindenségben. Ki törődik azzal, hogy volt nines?!

. . . De nini, hát ez mi? Egy gondosan összehajtott papiros ötlött szemembe, mely a szőnyegen hevert. Kibontottam. Hát egy hervadt fehér szegfű esett ki belőle. Kérdőleg néztem Sándorra.

— Valami Dóra, vagy Lili ez is?

— Lehet, hogy úgy hívják.

— Hát nem is tudod, mi a neve? —

Sándor kezébe vette a virágot és felszívta enyésző illatát.

— Ugyvan, kezdé, nem tudom a nevét, sem azt, hogy kicsoda, ő sem ismer engem. Tavaly mikor Tuniszba utaztam, Nizzában pár napra felbeszakítottam utamat. Virágkorzó volt épen és én nem akartam elmulasztani e ritka élvezetet. Kocsit béreltem hát magamnak és ugyancsak ostrom alá vettem a gazdagon díszített kocsi tulajdonosnőit. Egyszerre csak kocsim a nagy tolongásban egy percze megállt. Egy erkélyes ház előtt voltunk, melynek virágos baldachinja alatt néhány hölgy állott, köztük egy fehérruhás alak. En egy esomé virágot dobok a hölgyek felé és a mint fölnezek — tekintetem találkozik a fehérruhás hölgyével. Szemeink összeillantak és abban a perczen egy fehér szegfű, melyet ajkaihoz szorítva tartott, clembe hullott. A másik pillanatban már elindultunk és a virágzapor, melyet a többiek rám zúdítottak már csak a hátsó ülést érinté.

Sokáig néztem meg, kocsimban állva, a verpiros rózsákból készült lugost, benne a

fehérruhás hölgygyel. Akkor még nem gyantottam, hogy ily poetikusan fogom befejezni legénykori kalandjaimat. Mint tudod, utazásom alatt ismerkedtem meg menyasszonyommal.

— Ez tehát az utolsó diadaljelvény meganyui esatádból?

— Az utolsó!

S elgondolkozva tette hozzá:

— Még most is oly tisztán látom, hogy szöke fürtjein mint játszott a napsugár, karcsualakjához milyen kecesesen simultak a ruha ránczai, fehér alakját milyen bűvös színezéssel vették körül a verpiros rózsák . . . Kis kacsóiban egy fehér szegfű.

Hosszan felszívta a szegfű illatát aztán beledobta a tűzbe. A hamvadó láng még egyszer lobbot vetett és szerelmesen nyaldosta körül a kis virágot, aztán végkép kialudt. Még csak egy lágy chipre, vera violette és ilaug- ilaug illat — bódító keveréke az elhamvadott levélkéknek — tölté be a szobát . . .

Kényelmes otthonában kerestem föl az isteni divát. Régi ismerőse lévén, kellemes kötelességnek tartottam őt születése évfordulóján üdvözölni. Tudtam, hogy fényes ebédrel és nagy dáridóval szokta megünnepelni ezt a napot; annál nagyobb volt meglepetésem, mikor a kert kavicsos utain végig haladva egy hangot sem hallottam. A szobalány azzal nyitott ajtot, hogy sziveskedjék a kis szalónban egy kissé várnai, mert nem tudja, hogy a nagysága fogad-e?

A míg várakozottam, isten tudja hányadszor néztem végig az arany-, ezüst- és babérkoszorukat, a kis és nagy csokrokat, melyek szimmetrikus sorban voltak fölállítva egymás mellé és fölé. A szobalány ajtot nyitott a verandára.

Uj és nem tagadjuk, hogy sajátos helyi viszonyaink között — kisé bajos az eszme, amelyet felvetettünk.

Azonban ezen kétségtelen ténynek nem szabad elriasztó akadálynak lenni akkor, amidőn arról van szó, hogy méltóan megköszönjük a belgrádiaknak azt az örökké feledhetetlen s nagy jelentőségű fogadtatást, amelyben ma egy hete a szerb főváros rohamosan fejlődő falai között ezer magyar embert részesítettek.

Kapuzáráskor.

Vége a tanévnek! Az iskolák kapui két hónapra bezáratnak és az ismereteket gyűjtő sereg szétoszlott a szélrőzsa minden irányába, hogy tiz hónapi fárasztó munka után — pihenést, szórakozást keressen szerettei, családjai körében.

Ez az a boldog időszak, melynek „vakáció” a neve, melynek egyaránt örvend a kis deák, meg az egyetemi polgár.

A szülők közül is sokan örvendenek a nagy szünidőnek, t. i. azok, kik gyermekeiket távol, idegenbe kénytelenek iskolába küldeni. Egyrészt mert közvetlen felügyeletük alatt láthatják „szemük fényét”; másrészt kiadásaiak habár rövid időre — de még is — tetemesen csökkennek, a mi pedig lényeges tényező.

Sok szülő azonban nem örül a „vakációnak” sőt bosszankodik a miért több gondja lett, nehéz napi foglalatossága mellé még a gyermekeire való felelős felügyelet gondjai is sorakoznak.

Méltányolni tudom mindkettő helyzetét és gondolkodását.

Igazuk van azoknak a szülőknek, kik örvendenek, de igazuk van azoknak is, kik nem örvendenek.

Van még harmadik csoportja is a szülőknek, kik alig várják a nagy szünidőt, lényegében pedig sem örömet, sem bosszúságot nem éreznek irányában, hanem értékesítik. Ezek a földmivesek. Vannak

dolgok, melyeket naponta kellene ismételnünk, melyekről beszélni nem hiúság, de embertársaink iránti kötelesség.

Ilyennek tartom én a „vakációt”. Nagyon fontos, sőt létkérdés úgy a tanulóra mint a szülőre nézve, hogyan tölti el a gyermek a szünidőt. Foglalkozik-e egyáltalán a gyermek ilyenkor s ha igen, mivel? Az első kérdés magában hordja a feleletet, mert olyan szülő nincs, a ki gyermekét foglalkozás nélkül kívánná hagyni két esetleg három hónapig.

Tény, hogy nyolcz-tiz hónapi szellemi munka közben kevés idő jut a test fejlesztésére és hogy sok piros-pozsgás arc, megnyulva, sápadtan kerül a mama ölelő karjaiba. Ezeknél főszólyt fektessünk a túlszigazott test fejlesztésére, de soha se feledjük az „arany közép utat” legyünk mindenben mértékletesek.

Kellő ellenőrzés melletti játék, séta, fürdés, helyes táplálkozás és nyugodt alvás, mihamar visszahozzák az arc rózsáit, hatványozzák a munkakedvet és ilyenkor magától jelentkezik az ember nemesebb része, a szellem, munkát követel. Hallgassunk rá, foglalkoztassuk, nehogy megbillenjen az egyensúly s a két factor közül akár a test, akár a szellem uralomra vergődjék. A hol a test és szellem között nincs meg az összhangzatos együttműködés, ott a vég mindig kétes, mindig félelemmel tölt el.

A milyen helytelen tehát a test túlzott fejlesztése illetve a gyermek szabadjára bocsátása: éppen oly káros a nagy szünidőben is örökös tanulással zaklatni az amugy is kihasznált testet.

Ezekből tehát önkénytelenül következők: fejlesszük a testet és foglalkoztassuk az elmét.

Hogy pedig az egyensúlyt is megtartsuk, fordítsunk több időt a tiz hónapos tanulással elszigazott test erősbitésére és kevesebbet az ész foglalkoztatására.

Irányelvül pedig fogadjuk el, hogy a nagy szünidő alatt tökéletesen elég, ha a

gyermek olvasással, irással és számolással foglalkozik, mely foglalkozás naponként egy óránál hosszabb időre ne terjedjen.

Azért mondou: írjon, olvasson és számoljon a gyermek, mert ezeket minden különösebb utmutatás nélkül saját szorgalmával is elvégezheti. Itt a szülőknek csak az a feladatuk, hogy a tanult anyagból a legérdekesebb és legszükségesebb részeket kijelöljék, másbeli munkáját pedig naponta figyelmesen átnézzék, főszólyt fektetvén a helyesírásra, tiszta és rendes munkára.

Ez által elérjük azt is, hogy munkakedvét serkentjük, rendre és tisztaságra szoktatjuk.

A reáliák u. m. földrajz, történelem, természetrajz stb. tanulását ne erőltessük, ez maradjon az iskola feladata.

Határozottan káros és elítélendőnek tartom azon szokást, hogy sokan a gyermeket a következő osztály tananyagával akarják előre megismertetni. Az ilyen beavatkozásnak sokszor a tanuló és szülő egyaránt kárát valják. A tanuló hall, tanul valamit, de minden összefüggés, fokozatosság és rendszer nélkül.

Az új tanévben iskolába jön azon hitben, hogy ő már minient tud s vagy elhanyagolja magát, vagy elveszti bizalmát azon hitben, hogy ha a szünidőben nem volt képes ezt vagy azt megtanulni, ezentul sem fogja majd.

Ez eljárástól tehát óva intek minden szülőt s kérem ne tegye gyermekének előhaladását kockára.

A kisebb 8—12 éves tanulóknak „osztályugrásait” mikor t. i. két hónap alatt tanulatják meg velök a következő felsőbb osztály tananyagát annyira károsnak tartom, hogy ezt miniszteri rendelettel végkép beszüntetendőnek vélem.

Két hónap alatt tiz hónapi tananyagot lelkiismeretesen elvégezni a nevezett korban — ellenkezik a humanizmus elvével.

Olvastassunk, irassunk és számoltassunk.

Imrich János.

A terász pálmái alatt igéző pongyolában feküdt Dina egy nyugágyon. Tengerzöld pongyolájának puha selyem ránczai alól, két, himzett papucsba bújtatott lábacskák kándikált ki negédesen. Körülte virág, virág és megint csak virág. Egy letört pálmaaggal legyezte magát. Mikor beléptem, úgy tűnt föl, mintha megzavartam volna álmodozásában.

— Isten hozta Sárdy! De rég láttam.

Azzal felém nyújtá gyűrűs kezecskéit.

— Azt gondoltam már, hogy tévedtem fogadó napjában.

— ? . . .

— Zajos, vig társaságot véltem itt találni és e helyett egyedül látom. Még hozzá ha nem csalódom, nem a legjobb hangulatban.

— Igaz! Senkit sem fogadtam ma. Tudja isten, olyan különös hangulatban vagyok és olyankor lehetetlen vidám arczunak lenni. De magát mindig szívesen látom. Bohém ember és így megérti, hogy nem lehet az ember mindig jókedvű.

— Akkor talán nem is akarja végig hallgatni mindama jó kívánságot, a mivel zsebeimet teleraktam?

— Miért ne? A jó kívánság, kívált ha tudjuk, hogy őszinte, mindig jólesik. Ámbár nálunk egy születésnap legkevésbé sem olyan örömnapp, mint a férfiaknál. Maguknál minden év újabb diadalokat, újabb győzelmeket jelent, nálunk csak azt jelenti, hogy ismét egy évvel öregebbek lettünk.

— Ideges? kérdém, a nekem megengedett bizalmassággal, — vagy bosszantja valami?

— Nem. Csak a kezembe akadt ez ni!

— Ezzel az öleiben fekvő könyvre mutatott, melyet eddig a ruha bő redői eltakartak.

— Hiszen tudja, folytatá, ha ez kezembe akad, mindég elfog egy ábrándos érzés.

— Ah igen, a napló . . . Lili naplója!
— Hiába gunyolódik! Akármilyen fásult is lesz az ember lelke idővel, mindég marad egy vagy több emlék, melynek felidézésénél egy méla érzés rezdül meg szívében.

— Ejh Dina . . . maga . . . az örökké vidám . . . a maliciából és gunyból élő lélek . . . maga érzeleg?

Nagy szürke szeméit rám emelte.

— Úgy, úgy barátom. Igaza van. Nekem nem illik érzelegni. De tudja, mió caró, néha hiába minden okoskodás. Ha az ember földidézni első szerelmének buját-baját; édes-keserű könyeit; átéli még egyszer azt az édes bolondságot, melynél gyötrelmesebb és gyönyörűsebb nincs ezen a világon; — akkor félreléki minden léhaságát és egy belső ösztön készleti leborulni annak nagysága előtt. Hiába, csak nem pusztá frázis az a szent érzélem, melyből eznikus lelkek gunytűznek. Ah! istenem, szívesen adnám oda minden dicsőségemet, gazdagságomat, ha még egyszer tudnék úgy szeretni, úgy-hinni! Nézze csak — ezzel kivett abból a csattos könyvből egy préselt fehérszegfűt, — ma épen tizenkét éve, hogy első ideálomtól kaptam. Menyi örömet, menyi bánatot élt már velem keresztül ez a kis virág. Menyi köny, menyi panasz és csók hullott e szirmok közé.

Azóta már rég kiábrándultam belőle és másokból is; mégis egyszem hagyott maga után oly maradandó emléket mint ez. Ezt meg sem tudnám magyarázni. Talán mert egy lány lelke akkor legfogékonyabb?! . . . Azt mondom magának barátom, hogy ha nősül, sohasem vegyen el mást, mint kinek maga az első szerelme. Mert bármilyen jó, szelid és naiv legyen is egy lány, második szerelmében már nincs az a tudatlanság, az a megható. Hiszen

az első szerelem az olyan mint egy ébredés, mintha addig nem is éltünk volna. A világ a menyország, a férfi benne az — isten. Ha hozzámegy, lesz belőle egy boldog asszonyka, a kit a világ ugyan együgyűnek mond, mert egy lépést sem tud tenni az ura nélkül, de a ki mégis irigylendő. Ha pedig nem megy hozzá, kiábrándulva, lassan kezd a hályog szeméről hullani és tisztán látja, hogy a férfi nem isten, tehát nem nekünk kell őt imádni, hanem ő imádjon bennünket. Ezekből a lányokból lesznek a magam fajtájú nők. Azt mondják rolnak, hogy szellemesek vagyunk és hogy paszsió volna egy életen velünk élni. Szerencsére sohasem hisszük el. Mert mikor már a szellemi hinta legmagasabb röppenésében is résztvettek és a bölcsesség létrájának minden fokára felkapaszkodtak, elveszik a legelső bakfist, a ki utjokban van és a ki egy „schmachtend” pillantást vet rájuk. És jól teszik! Én is úgy tennék. Tiz okos nőért nem adnék egy fiatal lányt, ki nekem ifjú lelkének teljes üdeségét; kis szívének mérhetetlen nagy szerelmét hozza nászajándokul. Hisz az igazi don Juanok is végig szagolnak minden rozsgát, feltűznek minden kaméliát és aztán, mégis leszakítják a tavasz legelső hirnőkét: a fehér kis hóvirágot. Igaz, hogy nem oly kábitó illata, de perzselő szenvedélye nem is hervasztja el oly gyorsan . . . De mit tudják maguk férfiak, hogy mit tesz az: igazán szeretni?! . . . Maguk, ha egy kicsit melegük lesz, ha egy formás bokát meg látnak; vagy mikor egy pisze oroscka, vagy puha kacsó hevesebben dobogtatja szívéket, már azt hiszik, hogy szerelmeseik. Kérdezzen csak meg egy férfit, miért szereti ezt, vagy amazt. A felelet: mert szép és gazdag. Ha egy nőtől fogja ezt kérdezni, az a szemé közé kaczagva azt fogja válaszolni: ostobaság! — Hogy

H i r e k.

Személyi hir. Rónay Jenő főispán tegnap városunkba tartózkodott s a közigazgatási bizottság július havi gyűlésén elnökölt.

Lemond a főispán. Pancsován városzerte azt beszélnek, hogy Rónay Jenő Torontálmegye és Pancsova város főispánja ez utóbbi főispánságáról lemondani készül.

Jubiláló huszárok. A Vilmos huszároknak, akik közül egy svadron Pancsován állomásozik — nagy ünnepe lesz e hó 24 és 25-én Nagyvárad városában. Ekkor tartja meg ugyanis az ezred Ottó kir. herceggel jelenlétében fennállásának 100 éves jubileumát.

Egyházközségi közgyűlés. A pancsovai ev. ref. egyházközség vasárnapon t. évi július hó 17-én d. u. 3 órakor tartja az idei közgyűlését saját imaházában. Ezen közgyűlés annyi is nagyfontosságú nevezett egyházközségre, mert ezen alkalommal az elhalt Kórsós Péter főgondnok kelyébe új főgondnok, továbbá gondnok és négy presbiter is fog választatni.

Egy képviselőtestület feloszlátása. Megbízható forrásból értesítünk, hogy Nagybecskerek város képviselőtestületének feloszlátását tervezik. Állítólag ennek a feloszlátásnak nincs politikai háttere.

Pályázat közjegyzőségekre. A temesvári közjegyzői kamara egyszerre két olyan közjegyzői állásra hirdet pályázatot, amely bennünket közvetlenül érdekel. Egyik a pancsovai, amely néh. Haller István halálával üresedett meg, a másik pedig az alibunári, amelyet most rendszerezett az igazságügyi kormány. A pályázati kérvények július hó 31-ig nyújtandók be.

A delibláti birtokok. Az 51,400 kataszteri hold területű kincstári birtok újabb kezelése céljából a földmívelési miniszter június elején Deliblátra utazott. Ez utazás eredményeként több intézkedést tett, amelyek közül fontos a kezelő közegek megállapítása. A központban egy, Mádai Izidor miniszteri tanácsos elnöke alatt álló bizottság tesz előterjesztéseket, a helyszínén pedig Hofer Adolf gazdasági intéző vezetése alatt megfelelő képzettségű szakembereket intézkedéseken kívül az iránt is tanulmányokat tétet a miniszter, hogy eszközölhető-e ott másnemű telepítés is és hogy a szomszédos községek gazdasági érdekeinek fejlesztésére a pusztá meynyiben hathatna.

mért szeretem? — hát mert szeretem! Hát lehet szerelem nélkül élni?! Hiszen a virág is elharvadna harmat nélkül! . . .

— — — — —

Én is voltam ilyen harmatlepte virág.

A muzsám nem engedte, hogy szeretetemet megosszam. Elhallgattattam szívem és eszem követtem. Fanatikus híve voltam művészetemnek. Mit tudtam én akkor, hogy a világ minden babérja nem ér föl két védő kar és egy őszinte szerető szívvel.

Voltam már azóta szerelmes, de egyik sem tűnt föl tökéletesnek, mint az első. Egyik sem tudta elhítenni velem, hogy engem szeret és nem a nevemet. Egyik sem tudott oly mélyre hatolni, hogy észrevette volna, hogy az örökös jókedv csak szokás, és hogy ez a látszólag hideg szív, hogy vágyodik kimondam azt a kis szócskát: szeretlek! . . .

Szemét behunyva hátradőlt a kereveten s ajkaihoz szorítva, kéjesen szívta fel az elhervadt virág illatát.

*

Igazat kell adnom Dinának. Egy nő mégis csak más szerelemre képes, mint egy férfi.

Ime ott egy férfi, utolsó szerelmének jelét tűzbe dobva, napirendre tér fölötte. Itt egy nő megőrizte első szerelmének szentségét. Egyetlen emlékének hulló szirmaitól annyi év után is azt kérde még: szeret . . . nem szeret? . . .

Kende Paula.

A tanítógyűlés epilógja. Felkértünk a következő sorok közzétételére: A mire Pancsován a nagy zaj és sietés közepette nem volt alkalom, azt megteszem ez uton. Legmélyebb és legforróbb köszönetet mondok Önöknek azon kitüntető bizalomért, melyben engem egy évtizeden át részesítettek. Az Önök bizalma fokozta bennem a munkakedvet, nem volt forróbb vágyam, mint az, hogy a fényes bizalmat igazoljam és ha Önök közül sokan, nagyon sokan azon az egyleti közgyűlés színe előtt tett határozott kijelentésem dacára hogy „az egyletben sem minem ült színtelenül a székben” elfogadni nem akarok az egylet élén megtartani óhajtottak, külön köszönetet mondok. Kijelentésemhez híven a Pancsován történetekből levonom ugyan az onkorszak eseményeit, melyeket önértékes embernek bizonyos saját jelenségekből levonnia kell, de fogadják Önök egyszersmind azon nyilatkozatomat, hogy mint eddig, ezentúl is minden időmet és erőmet csak a komoly munkának, a tanügyi irodalomnak, állásunknak minden irányban való emelésének fogom szentelni. A Délvidéken megjelenő lapokat, ugyszint a szaklapok t. szerkesztőit pedig arra kérem, hogy fenti soraimat átvenni szíveskedjenek. Nagybecskerek, 1898. július hó 8-án. Bányai Jakab.

Házasság. Ifj. dr. Jarmatzky Sándor nagybecskereki ügyvédjelölt házasságot kötött Havarda Boldizsár szabadkai ügyvéd leányával, Mariskával.

Katonazene. A 33-ik gyalogezred itt állomásozó zászlóaljának tisztikara július 16-án a polgári lövöldében búcsú estélyt rendez, mely alkalommal az ezrednek jelenleg Herkulesfürdőn hangversenyző zenekara fog játszani. Ezen kedvező alkalmat megragadta a lövölde vezetősége és július 17-ére is szerződtette a kitűnő hírnévű öröndő katonai zenekart, hogy ezáltal közönségünknek egy kellemes vasárnapot szerezzen — ha a lövölde mulatságok régi ellensége, az eső nem fog majd alkalmatlankodni.

Peng a kasza. Az elmúlt hét folyamán egész Torontálmegyében megkezdődött az aratás. A szerződött aratók mindenfelé jó kedvvel dolgoznak. Azt mondani is felesleges, hogy a munkások közül többen nem kaptak munkát. Ez azonban legnagyobb részt saját csőkönségüknek tudható be. A gabonafélék értéke az utóbbi napokon uralkodott viharos és esős időjárás folytán mintegy 10 százalékkal csökkent. A gabona nagyobbára megdült és így az aratás lassabban halad előre. A buza átlagos hozama 6—7 m. mázsára tehető.

Befejezett házközösségi ügyek. A házközösségek felbontásával ezeltől egy évtizeddel megbízott szolgabírák közül az antalfalvi járásban működő Groffsoresán János t. főszolgabíró az első ki ilyen minőségben befejezte működését. Mint tudósítónk írja, az antalfalvi járás összes házközösségi ügyei befejezést nyertek és erről a megye főispánjának már jelentés is tétetett.

Átlyukasztott forintosok. A m. kir. pénzügyminiszter az átlyukasztott vagy más módon, de szintén nem a rendes forgalom folytán súlyban megfogyott és ennél fogva forgalomra nem alkalmas o. é. egy forintosoknak súlyszerint és anyagértékben való beváltási és f. évi július hó 15-én lejárató határidejét 1899 évi július hó 15-ig meghosszabbította.

A szocialisták áldozatai. Az a lelketlen, bűnös izgatás, melyet a szocialista izgatók indítottak a munkástörvény ellen, most idezi elő a sajnos következményeket. A szocialisták rábírták hibeiket, hogy ne váltsanak munkás igazolványt, ne szegődjenek munkába, s így a munkaadók természetesen kénytelenek voltak idegen munkásokkal szerződni. Ennek azután az a kellemetlen következménye lett, hogy a szocialista izgatások főfészekeiben most több ezer ember van munka nélkül, akik ma már vállalnának munkát, de nem kapnak, bárhol fenyegetőznek is. Így Nagykikindán tegnapelőtt délután vagy 120 munkás gyűlt a városház előtt össze s ott a polgármester és a kapitány előtt panaszt tettek, hogy ők munka nélkül maradtak. Arra kérték a polgármestert, hogy kérelmüket, mely szerint ők hajlandók más-hol is munkát vállalni, felsőbb helyen való támogatásra ajánlja. A polgármester kérelmükre

az alispáni hivatalhoz felterjesztést tett. Megjegyzendő, hogy ezek a munkások azok, kik a tavasszal semmi áron nem akartak negyedéből kukoriczát kapálni, csak harmadából. Miután harmadából nem kaptak, nem kapáltak, de mert nem kapáltak kukoriczát, aratást sem kaptak. Ezek a munkások különben csak most két napja váltottak — munkás-igazolványt.

A kontó miatt. A tavaszon történt, hogy Maczedonác Gavrillónak mulató kedve támadt. Hogy ezt kielégítse, betért tehát Nedelkovic Danicza kis-margittai koresmájába. Már jó ideig vigan folyt a mulatság, amikor a koresmárosné férje fizetésre hívta fel Maczedonácot. Ebből azután nagy verekedés támadt, miközben Maczedonác úgy találta hasba szúrni a koresmárosné férjét, hogy ez a szenvedett belső sérülések következtében néhány nap múlva meghalt. Maczedonác e büntetendő eselekményeért a héten számolt a pancsovai kir. Törvényszéknek, amely dr. Geszti Ármin kir. alügyész vád- és dr. Hódy Antal ügyvéd védbeszédének meghallgatása után halált okozott súlyos testi sértés büntetében mondogta ki bűnösnek s ezért két évi börtönrre ítélte. Az ítélet ellen az összes érdekelt felbeztek.

Sokat akart a szarka. Nagy fába vágta a fejszéjét vasárnap virradóra egy eddig még ismeretlen tettes a selyemfonógyárban. Miután ugyanis előbb a gyár irodai helyiségének ablakát felfeszítette s az irodába behatolt, azután az ott elhelyezett Wertheim szekrény ajtajának feltöréséhez kezdett. Munkája azonban nem vezetett eredményre, mert a betörő eszközei alkalmatlanok voltak a sikeres eljáráshoz. A Wertheim szekrényben a betörési kísérlet alkalmával 2000 frt készpénz volt. A nyomozat folyamatban van.

Hatvan millió jégkár. A különböző biztosító társulatokhoz ezrével érkeztek már a jégkárbejelentések. Az intézetek értesülése szerint a jégkár hatvan millió forintra rug és 70,000 gazdát ért. Ezek közül azonban csak 12,000 gazda volt biztosítva, köztük a hercegprímás és József főherceg is.

Elfogott betörők. Rég akadt olyan pompás zsákmánya a nagybecskereki rendőrségnek, mint most, mikor Gavrillovic alkaptány éjjel-nappal egybetéve elcsipett egy betörő kompániát, meg néhány közveszélyes csavargót. — Vajjon a mi betöréseink érdemes szerzői nem ebből a kompániából kerültek ki?

Súlyos vád. Szabó Gusztáv bozovicsi főszolgabíró 1896. januárjában beadványt intézett Krassó-Szörénymegye főispánjához a melyben Mahr Antal bozovicsi királyi járásbíróról a többek között azt állítja, hogy Mahrnak a politikai magatartása államellenes, mert a leghírhedtebb román agitátorokkal, Lukácsin-ékkal czimborál. Vádolta továbbá a járásbíró hivatali mulasztással, a minnek bizonyítására fölemlíti, hogy a mikor a járásbeli Petrovics nevű magyarérmelmű jegyző ellen a nemzetiségiek dinamitmerenyletet követtek el, az e tárgyban hozzá érkezett följelentést 42 napig hevertette az asztalfiókjában. Ugyaníly följelentést tettek utóbb Mahr ellen a járás összes közigazgatási tisztviselői, a kik panaszukkal azonban az igazságügyminiszterhez fordultak. Aki nek utasítása folytán azután Mahr panaszt emelt Szabó főszolgabíró és társai ellen a karánsebesi törvényszéknél, amely bíróság most ugy Szabót, mint a többi 32 közigazgatási tisztviselőt vád alá helyezte nyilvános rágalmozás czimén, a végtárgyalást pedig e hó 26-ára tűzte ki. — A szenzációsnak ígérkező tárgyalás iránt nagy az érdeklődés az egész délvidéken.

Megcsipett csalók. Mint becsületes munkásoknak rosszul ment a dolguk Kolarszky Lázár kubini péklegénynek és Máté István temesvári napszámosnak, ezért elhatározták, hogy ezentúl csalárd uton keresik meg minden napi kenyerüket. Evégből kerítették valahonnan 13 drb. rézgyűrűt s Pancsovára rándultak, hogy itt aranygyűrűként rásózzák valami együgyű emberre, aki szereti az ékszereket. Kettőt már sikerült is egyenként 1 frt. 50 kron értékesíteni, de mikor a harmadikon is tudni akartak, rajtavesztettek, mert a kiszemelt áldozat felismerte a turpiságot s a vendégszereplő csalókat egy gyorsan előhívott rendőrrel elfogatta. A jó madarak már az ügyészségnél vannak.

Országos vásár. A pancsovai, ó naptár szerinti Péter Pál orsz. vásárra már szerdán 13-án kezdődik a szarvasmarhák, lovak és juhok felhajtása. Sertések csak azonnali leölésre hozhatók a vásárra. A megye területén a ló-állományban fellépett különböző betegségek miatt minden a vásárra hajtandó ló a városi állatorvos által megvizsgálandó és a lólevél is láttamozandó. A vásár bezárólag 17-ig tart. A sátrók 18-án reggel eltávolítandók.

Apró hírek. Lits Ignác, az alsó sörházban foglalkozó napszámos e hó 9-én munka közben lebukott az egyik ottani pinczébe s súlyos testi sérüléseket szenvedett. Most a kórházban ápolják. — Tűz volt a napokban az úgynevezett nyomtató helyen. Több gyermek nevezetesen amint egy széna boglya és gunyhó mellett gyufával játszadozott, azokkal egyszer csak felgyújtották a dolgokat. Ugy a boglya, mint a gunyhó teljesen elhamvadt.

Aki az esőt hozza.

Egyik közeli község állomásfőnöke abban a szomorú helyzetben van, hogy havonta egyszer ellátogat hozzá az anyósa és ott marad két hétig. Ezalatt a két hét alatt az anyós nagyon jól, az állomásfőnök pedig nagyon rosszul érzi magát.

A faluban oláhok laknak, a kik gyakorta kijárnak az állomásra. Az állomásfőnök pedig, a ki nagyon barátságos ember, ilyenkor hosszabb beszélgetésbe szokott ereszkedni egyikkel-másikkal. A mult hó valamelyik napján is megszólított egy oláh atyafit.

— No mi ujság Juon?

— Semmi, tekintetes uram, csak egy kicsit sok az eső.

— Hja, felelt az állomásfőnök, annak megvan a maga oka. Itt van az anyósom, azért van annyi eső. — Néhány hétre rá megint kiballagott az állomásra Juon. Mikor a vonat kirobogott az állomásról, ismét odament hozzá a főnök és elkezdett beszélgetni vele.

— No mi ujság Juon?

— Semmi, tekintetes uram, csak egy kicsit nagy a szárazság.

— Hja, felelt mosolyogva az állomásfőnök, annak megvan a maga oka. Itt az anyósom, azért van akkora szárazság.

Az oláh paraszt nagyon elgondolkozott, mikor vége volt a beszélgetésnek, és haragos arccal ment be a faluba. Ott aztán sógorának, komájának, szomszédjának elmondta nagy panaszokba, hogy azért jár olyan rossz idő a falura, mert az állomásfőnök anyósa hozza, a ki alighanem a boszorkányokkal áll összeköttetésben. Állítását pedig azzal tette valószínűvé, hogy minden szavában az állomásfőnökre hivatkozott. A Juon gyanuja csakhamar elterjedt a

községben, s már azon tanakodtak, hogy miként lehetne a veszedelmes asszonyt elriasztani a határból.

Történt, hogy a minap újra bekopogtatt az állomásfőnökhöz az anyós, és a falut elverte aznap a jég. Az oláhok, a kik künn voltak az állomáson, látták leszállni a kupéból az öreg asszonyt s mert az aratás, meg mindenük, a mi termelt volna az idén, pozdorjává volt verve, nagy tömegben vonultak ki az állomásra vasvillákkal fölfegyverkezve. Elhatározták, hogy a főnök anyósát agyonverik.

Egy apró kis oláh cseléd szolgált az állomásfőnöknel, az szaladt be nagy rémületen, hogy bujtassák el valahova az „öreg nagyságát”, mert megölik a falubelieket. A vő azonban, a kinek eszébe jutott a tréfalkozás, nem vesztette el lélekjelenlétét, hanem fölpackolta egy treszinára az anyósát és egy vasuti örrrel utnak eresztette Temesvár felé.

A felbőszült parasztok pedig fölkutatták az egész állomást, de hiába, mert az asszony már elmenekült.

S a történetek után azt hinné az ember, hogy a parasztok kerültek a törvényszék elé, a miért halálos fenyegetéssel illették az állomásfőnök anyósát.

Dehogy.

Az anyós tegnap egy temesvári ügyvéd útján becsületsértési pert indított a veje ellen, mert azt terjesztette róla, hogy ő hozza az esőt.

CSARNOK.

Távolban is . . .

Távolban is gondolok én te reád,
Nem feledlek míg világ lesz a világ,
Szerelmem oly tiszta, olyan végtelen,
Milyen több e föld kerekén
Soha többé nem terem.

Mért is adott az ég nekem oly szívet,
A mely, ha már reménye sincs, hűn szeret!
Hűn szeretlek; pedig tudom, hiába:
Nem fog nekem soha nyilni
A boldogság virága.

Másnak áldás, gyönyör, üdv a szerelem;
Én pedig csak kárhozatját ismerem.
De bár ezer pokol átka szállna rám,
Emlékedet még akkor is
Mindörökre áldanám.

Neumer Aladár.

Kiadótulajdonos: Feymann Gyula.
Nyomatott Vig Simon gyorsajtóján.

Irodahelyiség változás.

F. hó 15-étől kezdve a Gizella utcában levő

Elhelyező intézet

saját házamba (Mercy-utca 95 sz. a.) áthelyeztetik és kérem az esetleges megrendeléseket ezenul hozzám oda juttatni.

Tisztelettel
Grünwald.

11386 sz.

tk. 1898.

Árverési hirdetmény és feltételek.

A pancsovai kir. tszék mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán **Kiss Moricz** pancsovai lakos javára 16 frt 15 kr. tőke, ennek 1897. évi január hó 1-től járó 5% kamata, 53 frt. 57 kr. eddigi 5 frt. jelenlegi s még felmerülő költség kielégítése végett az 1881. évi LX. t.-cz 144. §-a alapján s 146 §-a értelmében **Fekete János** tor.-vásárhelyi lakos ellen a tor.-vásárhelyi községben fekvő és az 1181 sz. tkben foglalt: 1. dülő 48 hrsz. 2 hold I. oszt. szántónak $\frac{7}{12}$ részére 74 frt. 2. dülő 38 hrsz. 2 hold II. oszt. szántónak $\frac{4}{12}$ részére 68 frt. 2. dülő 38 hrsz. 2 hold II. oszt. szántónak $\frac{4}{12}$ részére 68 frt. továbbá az 1881 évi LX. t.-cz 156. §-a alapján az alábbi ingatlanra 46 ö. i. sz. ház és 800[-]öl házhelyre 112 frt. becsárban az árverést elrendeli s azt valamint a megállapított feltételeket ezennel közhíré teszi.

A nyilvános árverés Tor.-vásárhely községében 1898. évi július hó 23-án d. e. 9 órakor fog megtartatni a következő egy a tkvi hivatalban mint a tor.-vásárhelyi községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.
2. Ezen árverésen a fenti ingatlan a kikiáltási áron alól is fog eladatni.
3. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 7 frt. 40 kr. 6 frt. 80 kr. 6 frt. 80 kr. és 11 frt. 20 kr készpénzben vagy ovadékképes értékpapírokban a kiküldött kezeihez letenni.

Pancsován 1898 évi június hó 14-én.

Jankó,
kt. bíró.

VIG SIMON

Starcsovai utca 3. sz. **Pancsova** Dr. Nenadovics-féle házban.

Nagy és kis gyorsajtókkal

jól berendezett

KÖNYVNYOMDA.

Könyvkereskedés, papir- és író-
szerek raktára.

Könyvkötészet.

Mindennemű

könyvkötői munkákat

és

nyomtatványt

pontos és csinos kivitelben legelőcsöbben
akar vidéki megrendelések után is posta
fordultával szállit.